

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง "การสื่อสาร และการยอมรับของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการบริหารงานด้านการจัดการศึกษาของ อบต." มีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อศึกษาการสื่อสารระหว่างผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษากับองค์การบริหารส่วนตำบล
2. เพื่อศึกษาความรู้ของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
3. เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล
4. เพื่อศึกษาการยอมรับของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล

การวิจัยครั้งนี้ใช้หลักการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กับผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา และผู้บริหาร อบต. ประกอบกับการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ใช้ข้อมูลสถิติพรรณนา (Descriptive Statistic) คือ ค่าร้อยละ เพื่อนำข้อมูลมาสนับสนุน และประกอบการการวิจัยเชิงคุณภาพ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะสรุปผลตามปัญหาคำถามวิจัย 4 ข้อ ดังนี้

1. การสื่อสารระหว่างผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษากับองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอย่างไร

2. ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นอย่างไร
3. ทักษะเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นอย่างไร
4. การยอมรับเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นอย่างไร

ปัญหานำการวิจัย ข้อที่ 1 : ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษากับองค์การบริหารส่วนตำบลมีการสื่อสารกันอย่างไร

1. ช่องทางการสื่อสารระหว่างผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา กับ อบต.

ในการติดต่อประสานงานระหว่างผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา กับ อบต. ผู้บริหารของทั้งสองหน่วยงานจะเป็นผู้ติดต่อซึ่งกันและกัน สถานที่ในการติดต่อคือ ผู้อำนวยการโรงเรียนจะเข้าไปติดต่อกับ อบต. โดยตรง ช่องทางการติดต่อจะอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวสามารถใช้โทรศัพท์เพื่อแจ้งข่าวสารข้อมูล นัดหมายการประชุม หรือขอความร่วมมือในการร่วมกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว แล้วจึงใช้การติดต่อที่เป็นทางการคือ หนังสือราชการส่งตามไปภายหลัง ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยจากแบบสอบถาม ดังนี้

ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะไปที่อบต. ซึ่งเป็นสถานที่ในการติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ของ อบต. ร้อยละ 64.29 อันดับที่สอง คือเจ้าหน้าที่อบต. มาที่โรงเรียน ร้อยละ 47.14 อันดับที่สาม คือ พบกันในที่ประชุม ร้อยละ 10.48 อันดับที่สุดท้าย คือ พบปะกันโดยบังเอิญ ร้อยละ 10 เครื่องมือที่ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาใช้ในการติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ อบต. คือ หนังสือราชการ ร้อยละ 100 รองมาคือ โทรศัพท์ ร้อยละ 94.29

2. ลักษณะของการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา กับ อบต.

ทั้งผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาและ อบต. มีความสนิทสนมใกล้ชิดกัน ลักษณะการติดต่อสื่อสารระหว่างกันจึงเป็นไปในลักษณะของคนคุ้นเคย มีรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ

3. เรื่องที่ติดต่อสื่อสารกันระหว่างผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา กับ อบต.

3.1 วัตถุประสงค์ของการสื่อสาร

1) สื่อสารเพื่อแจ้งให้ทราบ

ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาจะแจ้งให้ อบต. ทราบกิจกรรมของทางโรงเรียน เชิญมาร่วมกิจกรรมต่างๆ เชิญประชุม แจ้งข่าวสารในการประชุม มีการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน แจ้งการดำเนินงานของโรงเรียน อบต. จะแจ้งให้ทางโรงเรียนทราบในการมาร่วมประชุม และเชิญมาร่วมดำเนินกิจกรรมต่างๆ กับทาง อบต.

2) สื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจ

ผู้อำนวยการโรงเรียนจะใช้การสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจในการขอความสนับสนุนงบประมาณ นำมาพัฒนาด้านการศึกษา มีการเสนอโครงการ อธิบายถึงความจำเป็น และประโยชน์ที่จะได้รับ

อบต. ใช้การสื่อสารเพื่อโน้มน้าวให้โรงเรียนสนับสนุน และช่วยเหลือในการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน เนื่องจากหน่วยงาน อบต. เป็นหน่วยงานที่มีงบประมาณมาก แต่ขาดกำลังคน หรือสถานที่ไม่สะดวก บางครั้งต้องขอความร่วมมือกับทางโรงเรียนที่มีกำลังนักเรียน และมีพื้นที่ในการจัดกิจกรรม เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ขอการแสดงของนักเรียนมาร่วมในงานของทาง อบต. ขอความร่วมมือจากโรงเรียนในการจัดกิจกรรมเนื่องในวันเข้าพรรษา วันพ่อแห่งชาติ วันแม่แห่งชาติ

3) สื่อสารเพื่อให้ความรู้

โรงเรียนมัธยมศึกษาจะให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการด้านการศึกษาสำหรับ อบต. ที่ติดต่อขอคำปรึกษาแนะนำเพื่อนำไปใช้ในการจัดการศึกษาในระดับเด็กก่อนวัยเรียน เพื่อความบันเทิง มีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน และมีการพบปะกันโดยบังเอิญตามงาน หรือกิจกรรมต่างๆ มีการติดต่อสื่อสารกันในลักษณะความเป็นกันเอง พูดคุยกันในเรื่องทั่วไป

4) สื่อสารเพื่อความบันเทิง

ผู้อำนวยการโรงเรียนและ อบต. มีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน และมีการพบปะกันโดยบังเอิญตามงาน หรือกิจกรรมต่างๆ มีการติดต่อสื่อสารกันในลักษณะความเป็นกันเอง พูดคุยกันในเรื่องต่างๆ ไป

3.2 ที่มาของข้อมูลข่าวสารระหว่างผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา กับ อบต.

1) สื่อบุคคล

ทั้งผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา และผู้บริหาร อบต. ต่างใช้ตนเองเป็นสื่อบุคคลในการติดต่อสื่อสาร และประสานงานระหว่างกัน เนื่องจากมีความสนิทสนม และมีโอกาสในการพบปะกันบ่อยครั้ง ส่วนสื่อบุคคลอื่นๆ นั้น จากการศึกษาวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม พบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ รับทราบข่าวสารของ อบต. จากญาติในระดับน้อย ร้อยละ 38.57 จากเพื่อนในระดับปานกลาง ร้อยละ 33.80 ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ อบต. ในระดับปานกลาง ร้อยละ 42.86

2) สื่อมวลชน

ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาจะได้รับข้อมูลของ อบต. โดยทั่วไปจากหนังสือพิมพ์มากที่สุด รองมาคือ โทรทัศน์ และ วิทยุตามลำดับ ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยจากแบบสอบถามพบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ รับทราบข่าวสารของ อบต. จากหนังสือพิมพ์ในระดับปานกลาง ร้อยละ 33.81 จากวิทยุในระดับน้อย ร้อยละ 46.67 จากโทรทัศน์ในระดับน้อย ร้อยละ 44.29 จากอินเทอร์เน็ตในระดับน้อย ร้อยละ 48.57

อบต. จะรับข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาพรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศจากหนังสือพิมพ์มากที่สุด จากโทรทัศน์ และวิทยุ ทางโรงเรียนมีการใช้สื่อเพื่อติดต่อและประชาสัมพันธ์กับทาง อบต. ที่เพิ่มขึ้นมาคือ สื่อเฉพาะกิจ ได้แก่ วารสารของทางโรงเรียน

ปัญหานำการวิจัย ข้อที่ 2 : ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นอย่างไร

1. ความรู้เกี่ยวกับบทบาท และหน้าที่ของ อบต. ด้านการดำเนินงาน โดยทั่วไป

ความรู้ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเรื่องบทบาท และหน้าที่ของ อบต. พบว่าผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาทราบว่า อบต. มีหน้าที่ในการดูแล และพัฒนาท้องถิ่น เน้นในเรื่องการสร้างสาธารณูปโภค เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ท้องถิ่น จากการศึกษาวิจัยโดยใช้แบบสอบถามพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของ อบต. ในระดับมาก ร้อยละ 55.71 มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานของ อบต. ในระดับมาก ร้อยละ 41.43

2. ความรู้เกี่ยวกับบทบาท และหน้าที่ของ อบต. ในการจัดการด้านการศึกษา

ความรู้ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเรื่องบทบาท และหน้าที่ของ อบต. ในการจัดการด้านการศึกษา พบว่าผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาทราบว่า อบต. มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการศึกษา และมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน มีการเปิดเป็นศูนย์เด็กเล็ก แต่ไม่สามารถชี้ชัดบทบาทหน้าที่ของ อบต. ในด้านการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเห็นว่า อบต. น่าจะมีหน้าที่ในการสนับสนุน ส่งเสริมการศึกษา จากการศึกษาวิจัยโดยใช้แบบสอบถามพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาของ อบต. ในระดับปานกลาง ร้อยละ 39.05

ปัญหานำการวิจัย ข้อที่ 3 : ทศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นอย่างไร

1. นโยบายของรัฐบาลในการกระจายอำนาจรัฐสู่การปกครองส่วนท้องถิ่น

ทัศนคติของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อนโยบายของรัฐบาล ในการกระจายอำนาจรัฐสู่การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นแนวคิดที่ดี และในความเป็นจริงนั้นการปกครองส่วนท้องถิ่นมีลักษณะของการเมืองแบบแฝง ดังนั้นจึงไม่แน่ใจว่าประชาชนในท้องถิ่นจะเป็นผู้รับผลประโยชน์ทั้งหมดหรือไม่ ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยโดยใช้แบบสอบถามพบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับการกระจายอำนาจรัฐสู่การปกครองท้องถิ่น ในระดับมาก ร้อยละ 28.10 คิดว่า อบต.มีความเป็นกลางทางการเมือง ในระดับน้อย ร้อยละ 42.86

2. ผลการดำเนินงานของ อบต. ในการพัฒนาท้องถิ่น

ผู้อำนวยการโรงเรียนมีความพอใจผลการดำเนินงานในการพัฒนาท้องถิ่นของ อบต. ในระดับปานกลาง โดยเห็นว่า อบต. จะเน้นในการพัฒนาสาธารณูปโภค การใช้งบประมาณ เพื่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในท้องถิ่น

3. ผลการดำเนินงานของ อบต. ในการจัดการด้านการศึกษา

ความพอใจของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อผลการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาของ อบต. เห็นว่า อบต. ยังไม่มีความรู้ในด้านการศึกษาอย่างแท้จริงทั้งด้าน พรบ. การศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน ทั้งยังขาดความพร้อมในด้านบุคลากรทางการศึกษา ขาดประสบการณ์ในด้านการจัดการศึกษา จึงเห็นว่า อบต. ไม่มีความพร้อม และไม่พอใจในผลการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาของ อบต. ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยโดยใช้แบบสอบถามพบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่า อบต. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการศึกษา ในระดับน้อย ร้อยละ 47.14 คิดว่า อบต. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา ในระดับน้อย ร้อยละ 48.10 คิดว่า อบต. มีความรู้ความสามารถในด้านการจัดการศึกษา ในระดับน้อย ร้อยละ 48.10 คิดว่าโรงเรียนได้รับการสนับสนุนจาก อบต. ในด้านการศึกษา ในระดับน้อย ร้อยละ 39.05 พอใจผลการดำเนินงานของ อบต. ด้านการจัดการศึกษา ในระดับน้อย ร้อยละ 42.86

ปัญหานำการวิจัย ข้อที่ 4 : การยอมรับเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษา
ขององค์การบริหารส่วนตำบลของผู้อำนวยการโรงเรียน
มัธยมศึกษาเป็นอย่างไร

1. ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาและ อบต.

โรงเรียนมัธยมศึกษาจะได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจาก อบต. ในการร่วม
กิจกรรมต่างๆ และสนับสนุนงบประมาณ โดยโรงเรียนมัธยมศึกษาจะช่วยเหลือและสนับสนุน
อบต. ในการร่วมจัดกิจกรรม เพื่อเพื่อสถานที่ เป็นที่ปรึกษาด้านการจัดการศึกษา หรือนำนักเรียน
ไปร่วมกิจกรรม แต่ไม่ได้สนับสนุนงบประมาณให้กับ อบต. ซึ่งผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาที่

ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คิดว่า ยินดีให้ความร่วมมือกับ อบต. ในด้านการจัดการศึกษา ใน
ระดับมาก ร้อยละ 49.52

2. การยอมรับที่มีต่อการจัดการด้านการศึกษาของ อบต.

ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาเห็นว่า อบต. ขาดความรู้ ความสามารถ
บุคลากร และประสบการณ์ในการจัดการด้านการศึกษา ยังไม่มีความพร้อมที่จะเข้ามาจัด
การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาได้ จึงส่งผลให้ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่ยอมรับการ
ดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล แต่ควรให้ อบต. เข้ามาในลักษณะ
ของการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาจะเหมาะสมกว่า ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยโดย
ใช้แบบสอบถามพบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คิดว่า
พร้อมที่จะให้ อบต. เข้ามากำกับดูแลสถานศึกษา ในระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 40.48

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัยตามปัญหานำการวิจัย ดังนี้

1. ผู้อำนวยการโรงเรียนมัศึกษากับองค์การบริหารส่วนตำบลมีการสื่อสารกัน
อย่างไร

จากการศึกษาพบว่า การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา กับ อบต. นั้น โดยมากจะสื่อสารผ่านสื่อบุคคล อ้างถึงใน จันทรสุดา ตันติวิชญวานิช (2546) ในเรื่องสื่อเพื่อการพัฒนา ว่า สื่อบุคคล คือ ตัวคนที่ถูกนำมาใช้ในการสื่อสารกับผู้รับสาร ในลักษณะเผชิญหน้า ซึ่งผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา กับ อบต. มีความใกล้ชิดสนิทสนมพบกันเป็นส่วนตัวบ่อยครั้ง สามารถพูดคุยและไต่ถามตรวจสอบความถูกต้องได้ทันที ซึ่งสอดคล้องกับ เสถียร เขยประทับ (2540) ที่ว่า สื่อระหว่างบุคคลสามารถปฏิบัติการกิจต่างๆ ได้ดี มีความสามารถในการแลกเปลี่ยนข่าวสารแบบยุกยิว (การสื่อสารแบบสองทาง) และสามารถรับรู้ถึงปฏิกิริยาตอบกลับของผู้รับสารได้ในทันที อ้างถึงใน ประมะ สตะเวทิน (2546) แบบจำลองกระบวนการสื่อสารแบบสองทาง อธิบายการสื่อสารที่มีการสื่อสารกลับ (feedback) คือมีการโต้ตอบกันระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร เมื่อมองในความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสารคือ ผู้บริหาร อบต. และผู้รับสารคือ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัศึกษานั้น ถึงแม้ว่าผู้บริหาร อบต. จะเป็นผู้มีความน่าเชื่อถือตามปัจจัย 5 ประการในการสร้างความน่าเชื่อถือ อ้างถึงใน แมครอส (อ้างใน กิติมา สุรสนธิ, 2548) ได้กล่าวถึงปัจจัย 5 ประการที่จะสร้างความน่าเชื่อถือ ให้แก่ผู้ส่งสาร คือ 1. ความสามารถ (Competence) 2. คุณลักษณะหรือบุคลิกลักษณะ (Character or Appearance) 3. ความสุขุมเยือกเย็น (Composure) และความแคล่วคล่องในการสื่อสาร 4. การเป็นคนที่ยึดมั่นให้การยอมรับหรือการเป็นที่รู้จักของสังคม (Socialability) 5. การเป็นคนเปิดเผย (Extroversion) ผู้อำนวยการโรงเรียนมัศึกษากลับไม่เชื่อถือผู้บริหาร อบต. ในด้านการจัดการศึกษา เนื่องจากความใกล้ชิดสนิทสนมกันเป็นส่วนตัว จึงทราบดีว่าในหน่วยงานของ อบต. ยังไม่มีความพร้อมในการดำเนินการจัดการศึกษาเท่าที่ควร ส่วนรูปแบบของกระบวนการสื่อสารระหว่างผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา และ อบต. จะประกอบไปด้วยผู้ส่งสาร คือ ทั้ง ผู้อำนวยการโรงเรียน และ อบต. สาร คือ เรื่องราว ข่าวสาร ข้อมูลที่ถ่ายทอดซึ่งกันและกัน ช่องสาร คือ สื่อบุคคล และผู้รับสาร คือ ทั้งผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา และ อบต. ซึ่งสอดคล้องกับ กิติมา สุรสนธิ (2548) ที่กล่าวว่ากระบวนการสื่อสารนั้นจะต้องประกอบด้วยส่วนสำคัญๆ 4 ส่วน เป็นอย่างน้อย คือ ผู้ส่งสาร (Sender) สาร (Message) ช่องสาร (Channel) และผู้รับสาร (Receiver) วัตถุประสงค์ของการสื่อสารของ อบต. ที่มีต่อ ผู้อำนวยการโรงเรียนคือ เพื่อแจ้งให้ทราบ เพื่อโน้มน้าวใจ และเพื่อความบันเทิง ในขณะที่ วัตถุประสงค์ของการสื่อสารของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อ อบต. คือ เพื่อแจ้งให้ทราบ เพื่อให้การศึกษา เพื่อโน้มน้าวใจ และเพื่อความบันเทิง ซึ่งสอดคล้องกับ เกศินี จุฑาวิจิตร (2540) เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการสื่อสารประกอบด้วยวัตถุประสงค์ 4

ประการ คือ 1. เพื่อแจ้งให้ทราบ (to inform) 2. เพื่อให้การศึกษา (to educate) 3. เพื่อโน้มน้าวใจ (to persuade) 4. เพื่อความบันเทิง (to entertain)

2. ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นอย่างไร

จากการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาได้รับความรู้เกี่ยวกับ อบต. จากทั้งสื่อบุคคล และสื่อมวลชน ซึ่ง ผอ. ได้รับความรู้จากสื่อมวลชนมากที่สุด คือ หนังสือพิมพ์ ในขณะที่สื่อบุคคลเป็นสื่อที่มีความได้เปรียบในแง่ของการสอบถามเรื่องข่าวสารข้อมูล ผอ. สามารถสอบถามข้อสงสัย หรือ ถามย้ำเพื่อความแน่ใจในความถูกต้องของข่าวสารได้ทันที แต่ในด้านข้อมูลข่าวสารต่างๆ ในเชิงลึก หรือเชิงหลักการนโยบายนั้น ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาจะได้รับข่าวสารข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ เป็นส่วนมาก ซึ่งสอดคล้องกับโรเจอร์ส (Rogers, 1978:291) ที่กล่าวถึงประสิทธิภาพสื่อมวลชนว่า สื่อมวลชนสามารถเสริมสร้างความรู้ใหม่ เปลี่ยนแปลงการรับรู้ ซึ่งหมายถึง การเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ที่เป็นสื่อมวลชนที่มีความสำคัญต่อการยอมรับนโยบายจัดระเบียบสังคมมากที่สุด เพราะเสนอข้อมูลข่าวสารได้มาก ลงรายละเอียดได้มากกว่าสื่อมวลชนประเภทวิทยุ โทรทัศน์ และสอดคล้องกับ โจเซฟ ที เคลปเปอร์ (อ้างใน ปรมะ สตะเวทิน, 2533) เกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อประชาชนว่า แม้ว่าอิทธิพลของสื่อมวลชนจะไม่ใช่อิทธิพลโดยตรง แต่เป็นอิทธิพลโดยอ้อม เป็นผู้สนับสนุนทัศนคติ ค่านิยม ความมีใจโน้มเอียง ตลอดจนแนวโน้มด้านพฤติกรรมของประชาชนให้มีความเข้มแข็งขึ้น และพร้อมที่จะแสดงให้ปรากฏออกมา เมื่อมีแรงจูงใจเพียงพอ หรือเมื่อมีโอกาสเหมาะสม หนังสือพิมพ์จึงเป็นแหล่งของข้อมูลที่ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาได้รับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานของ อบต. และความรู้ของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการด้านการศึกษาของ อบต. นั้น ยังไม่แน่ชัดเท่าที่ควร เนื่องจาก อบต. ยังไม่มีการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูล ผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เหมาะสมและเพียงพอ ไม่มีสื่อเฉพาะกิจ ผ่านพบเพื่อการประชาสัมพันธ์โดยเฉพาะ ซึ่งสอดคล้องกับ กองข้าราชการส่วนตำบล กรมการปกครอง (2542) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานของ อบต. ในด้านโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ รายได้ การปฏิบัติงานของหน่วยราชการในพื้นที่ และการกำกับดูแลพบว่า ประชาชนควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนของ อบต. และอนาคตควรมีการ

ประชาสัมพันธ์เผยแพร่การทำงานให้ประชาชนทราบมากขึ้น

3. ทศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นอย่างไร

ทศนคติของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อ อบต. ในการจัดการด้านการศึกษาพบว่า เป็นทศนคติในทางลบ ทั้งนี้เนื่องมาจากความไม่มั่นใจในความรู้ ความสามารถ การให้ความสำคัญของการศึกษา ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของ อบต. และความเกี่ยวข้องกับการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ ประภาพรรณ ไชยวงษ์ (2544) และวีระพงษ์ เดชบุญ และคณะที่พบว่า อบต. มีส่วนร่วมจัดการศึกษาด้านวิชาการน้อย ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นเพราะ อบต. ยังขาดบุคลากรที่มีความรู้และประสิทธิภาพด้านการศึกษาที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษา และสมาชิก อบต. ส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจบทบาทด้านการศึกษา โดยเห็นว่าการจัดทำหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนเป็นหน้าที่ของโรงเรียน ซึ่งข้อคิดเห็นนี้สอดคล้องกับข้อค้นพบของ พิณสุดา สิริรังศรี และ สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2541) ที่พบว่าองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นบางประเภทยังไม่มีความพร้อมที่จะดำเนินการจัดการศึกษาทั้งความพร้อมด้านกฎหมาย และบุคลากรที่ทำหน้าที่บริหารจัดการศึกษา และโรงเรียนก็ยังไม่เปิดโอกาสให้ อบต. เข้ามามีส่วนร่วมด้านวิชาการเพราะเห็นว่าสมาชิกสภา อบต. ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาไม่สูงนัก ลักษณะการมีส่วนร่วมส่วนใหญ่จึงเป็นเพียงการสนับสนุนทรัพยากรและงบประมาณมากกว่าการให้ความคิดเห็นด้านวิชาการ ซึ่งในการติดต่อสื่อสารและประสานงานร่วมกันระหว่างผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา กับ อบต. จะเป็นไปในลักษณะการแจ้งให้ทราบเพื่อเชิญมาร่วมกิจกรรมของหน่วยงาน หรือขอความร่วมมือในการดำเนินงานต่างๆ แต่ยังคงขาดการวางแผนงานร่วมกันที่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนในด้านการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระพงษ์ เดชบุญ และคณะ (2540: 65-68) เรื่อง ความพร้อมในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ของ อบต. เขตการศึกษา 10 พบว่า ผู้นำของ อบต. ซึ่งได้แก่ ประธานคณะกรรมการบริหาร อบต. ประธานสภา อบต. และปลัด อบต. เห็นว่า อบต. มีความพร้อมในด้านการเห็นประโยชน์ของการศึกษาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการมีความรู้เรื่องการศึกษา การมีส่วนร่วมจัดการศึกษาและความพร้อมในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พบว่ามีปัญหาประมาณมีจำกัด บุคลากรขาดความรู้ด้านการศึกษา การประสานงานระหว่างโรงเรียนกับ อบต.

มีน้อย และขาดการวางแผนร่วมกัน หากมีการถ่ายโอนสถานศึกษาให้อยู่ในกำกับดูแลของ อบต. ในขณะที่ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษายังมีทัศนคติในทางลบอยู่นั้น ก็จะส่งผลให้เกิดความขัดแย้ง กระแสต่อต้าน และความวุ่นวายขึ้น จึงควรมีการประสานความคิด สร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นระหว่างทั้ง 2 หน่วยงาน มีการชี้แจงและกำหนดกฎเกณฑ์อย่างชัดเจน ในด้านการมีส่วนร่วมขององค์กรส่วนท้องถิ่นเข้ามามีโอกาสในการจัดการด้านการศึกษา มีการตรวจสอบระดับความพร้อมในการจัดการศึกษาของ อบต. โดยใช้เกณฑ์ที่มีมาตรฐาน มีความน่าเชื่อถือ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 ในการเปิดโอกาสให้องค์กรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาได้ ซึ่งที่ผ่านมายังไม่มีเกณฑ์ในการดำเนินงานดังกล่าว จากงานวิจัยของ สมหวัง คันธรธ (2543) พบว่า อบต. ยังไม่มีความพร้อมซึ่งแม้จะไม่ได้ใช้เกณฑ์และวิธีเดียวกันตรงๆ วัดประเมินแต่ก็เป็นที่น่าสังเกตว่าผลที่ได้ถือว่า อบต. ยังไม่พร้อม วิธีการที่หน่วยงานต้นสังกัดของ อบต. จะช่วยให้ อบต. มีความพร้อมได้คือ การเร่งเผยแพร่และรณรงค์ให้ อบต. เตรียมความพร้อมตามเกณฑ์ประเมินความพร้อมดังกล่าว ถึง แม้ว่า อบต. อาจไม่ได้รับการถ่ายโอนหากไม่ผ่านเกณฑ์

4. การยอมรับเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นอย่างไร

จากการวิจัยพบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาคิดว่า อบต. ไม่พร้อม และไม่ยอมรับในการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาของ อบต. ซึ่งปัจจัยที่ทำให้ผู้อำนวยการโรงเรียนมัศึกษายอมรับ หรือไม่ยอมรับการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาของ อบต. คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขาดความชัดเจนเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับนโยบาย และการดำเนินงานด้านการจัดการด้านการศึกษาของ อบต. มีทัศนคติที่ว่า อบต. ขาดความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการจัดการด้านการศึกษา เห็นว่าโรงเรียนได้รับการสนับสนุนไม่เพียงพอจาก อบต. ในด้านการศึกษา มีทัศนคติเกี่ยวกับความพอใจในผลการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาของ อบต. ซึ่งอยู่ในระดับน้อย อบต. มีความไม่เป็นกลางทางการเมือง จึงส่งผลให้ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่ยอมรับการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาของ อบต. ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2533) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมของคนเรา ส่วนใหญ่เป็นการแสดงออกของบุคคล โดยมีพื้นฐานที่มาจากความรู้ และทัศนคติของบุคคล ทัศนคติจึงเป็นการรวมความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ความคิดเห็น และความจริง แล้วประเมินค่าทั้งทางบวกและทางลบ

ซึ่งมีแนวโน้มในการส่งผลต่อการยอมรับ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ดังงานวิจัยของ รัฐธนา แสงอร่าม (2542) เรื่อง การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ “โครงการน้ำประปาดื่มได้” ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการบริโภคน้ำประปาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ทัศนคติที่มีต่อการบริโภคน้ำประปาของประชาชนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรม การบริโภคน้ำประปา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัตติยา กรรณสูตร (2516) ที่กล่าวว่า ทัศนคติ คือ ความรู้สึกที่คนเรามีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่ง ก็ตาม ในลักษณะที่เป็นอัตวิสัย (Subjective) ซึ่งเป็นพื้นฐานเบื้องต้นที่ก่อให้เกิดผลหรือการแสดงออกขึ้น ที่เรียกว่าพฤติกรรม และ ดังที่ การ์เตอร์ ลินเซ และ อาร์สัน (Gardner Lindzey and Arson, 1969) ที่เชื่อว่า ทัศนคติเป็นพลังที่สำคัญที่ส่งผลให้มนุษย์เราแสดงพฤติกรรมออกมา และยังสอดคล้องกับแนวความคิดของ ซิมบาโด และคณะ (Phillip G. Zimbardo et al., 1977 : 49-53) ที่กล่าวว่า ความรู้ ทัศนคติ และ พฤติกรรม มีความเชื่อมโยงกัน การที่จะให้เกิดการยอมรับปฏิบัติในสิ่งใด จะต้องพยายามเปลี่ยน ทัศนคติเสียก่อน โดยการให้ความรู้ กล่าวคือ ถ้าความรู้ความเข้าใจดี ทัศนคติก็จะเปลี่ยนแปลง เมื่อมีทัศนคติเปลี่ยนแปลง ก็จะมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามมา

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล

1. จากผลการศึกษา การสื่อสารระหว่างผู้อำนวยการโรงเรียนและ อบต. นั้นเป็นไปในลักษณะของความใกล้ชิดสนิทสนมกันเป็นส่วนตัว ในข้อนี้ถือว่าเป็นข้อได้เปรียบที่จะนำมาสู่การร่วมมือ และประสานการดำเนินงานในการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกัน มีความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อ และสามารถพบกันง่าย ใช้กันได้ แต่ในลักษณะของข้อมูลทางวิชาการ การเผยแพร่ผลงานของ อบต. นั้น ยังขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี ควรเพิ่มประสิทธิภาพในการประชาสัมพันธ์องค์กร ให้มากขึ้น โดยประชาสัมพันธ์ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นๆ ในท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญกับการให้หน่วยงานอื่นๆ เข้าไปมีส่วนร่วมและเสนอแนะการดำเนินงานในการประชุมหรือการวางแผนการดำเนินงานของ อบต. เพื่อให้เกิดความผูกพันทั้งในลักษณะส่วนตัว และการดำเนินงานในการพัฒนาท้องถิ่นไปพร้อมๆ กัน

2. แนวทางในการดำเนินงาน และบริหารงานของ อบต. เป็นไปในลักษณะของการเมืองท้องถิ่น เน้นในเรื่องการสร้างผลงานเพื่อให้ตนเองได้รับการเลือกตั้งในสมัยต่อไป บางครั้งจึงอาจถูกมองในลักษณะของความต้องการเข้ามามีตำแหน่งใน อบต. เพื่ออำนาจ หรือ ผลประโยชน์ส่วนตัว มากกว่าการเข้ามาเพื่อต้องการพัฒนาท้องถิ่นอย่างแท้จริง แต่หากผลการดำเนินงานของ อบต. มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งจะให้การช่วยเหลือชุมชนอย่างจริงใจและจริงจัง ให้ความสำคัญกับทุกๆ เรื่อง ไม่เพียงเฉพาะมุ่งที่จะใช้งบประมาณในการสร้างแต่สาธารณูปโภค แต่ให้ความสำคัญในความทุกข์ความสุขของประชาชนในท้องถิ่นด้วย หรืออาจอาศัยหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการทำงาน เชื้อให้ทุกคนสามารถเข้ามาตรวจสอบการทำงานได้ อาจส่งผลให้ภาพลักษณ์ขององค์กร และทัศนคติที่ประชาชนมีต่อ อบต. เป็นไปในแนวทางที่ดีขึ้น

3. ในด้านการจัดการด้านการศึกษาของ อบต. ซึ่งขณะนี้ อบต. จะเน้นการจัดการศึกษาในส่วนของศูนย์เด็กเล็กก่อนวัยเรียน และให้การสนับสนุนส่งเสริมด้านงบประมาณ และร่วมกิจกรรมต่างๆ ทั้งโรงเรียนในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา หากอยู่ในระดับนี้ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา ก็ยอมรับได้ และมีความยินดีให้ความร่วมมือ แต่ถ้าหากเข้ามาจัดการศึกษา หรือมีการถ่ายโอนสถานศึกษาให้อยู่ในการกำกับดูแลของ อบต. คงมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้น ดังเช่น เหตุการณ์ความไม่พอใจของบุคลากรทางการศึกษาจนเกิดการประท้วงดังเช่นที่ผ่านมา หาก อบต. ต้องการให้หน่วยงานทางการศึกษายอมรับในด้านนี้ จะต้องมีการพัฒนาและส่งเสริมด้านการศึกษาอย่างจริงจัง ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ บุคลากร และงบประมาณ มีเกณฑ์ในการตรวจสอบ มีวิธีการรองรับเพื่อวัดระดับมาตรฐานของการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษา หากมีความพร้อมและให้ความสำคัญด้านการศึกษาอย่างแท้จริง หน่วยงานทางการศึกษาก็จะให้การยอมรับและมั่นใจมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษากลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ เพื่อให้เกิดการยอมรับ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ว่าควรใช้กลยุทธ์ใดจึงจะมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ควรมีการศึกษาเนื้อหาและรูปแบบของการสื่อสารระหว่าง อบต. และหน่วยงานอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางในประสานความสัมพันธ์ และการร่วมมือกันในการพัฒนาท้องถิ่น
3. ควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนาระบบเครือข่ายในการจัดการศึกษาของ อบต. ทั้งในรูปแบบที่เป็นเครือข่ายของ อบต.เอง และรูปแบบที่เป็นเครือข่ายระหว่าง อบต. กับหน่วยงานทางการศึกษาอื่นๆ เพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกัน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป
4. ควรมีการศึกษาอิทธิพลของสื่อพื้นบ้านที่ทำให้ประชาชนเกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ และยินดีให้ความร่วมมือกับ อบต. ในการพัฒนาท้องถิ่นของตน